

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

ניתן ביום 12 מרץ 2014

ארגון העיתונאים בישראל - הסתדרות העובדים הכללית החדשה המבקשת

-

המשיבות

1. **אגודת העיתונאים בת"א**
2. **ידיעות אחרונות בע"מ**

**לפני: הנשיא יגאל פליטמן, השופט עמירם רבינוביץ, השופטת סיגל דוידוב-מוטולה
נציג ציבור (עובדים) מר שי צפריר, נציג ציבור (מעסיקים) מר יצחק דויטש**

**בשם המבקשת: עו"ד מורן סבוראי, עו"ד אמיר בשה, עו"ד ענת גוטמן, עו"ד קרן קוטס
בשם המשיבה 1: עו"ד אילן בומבד, עו"ד יריב רונן
בשם המשיבה 2: עו"ד אריאל שמר, עו"ד אשר סלע, עו"ד ענת בש**

פסק דין

הנשיא יגאל פליטמן

1. לפנינו בקשת צד בסכסוך בין ארגוני, בהתאם לסעיף 25(2) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט – 1969, שעניינה שאלת מיהות ארגון העובדים היציג של עיתונאי ידיעות אחרונות, על פי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 (להלן - **חוק הסכמים קיבוציים**): האם המבקש - ארגון העיתונאים בישראל, שהוא אורגן של ההסתדרות הכללית החדשה, או המשיב 1 - אגודת העיתונאים בת"א.

הרקע לסכסוך

2. מבחינה היסטורית נחלקים עובדי העיתון ידיעות אחרונות לשלושה מגזרים, המהווים יחידות מיקוח נפרדות: עובדי הדפוס, עובדי המנהלה והעיתונאים. אין חולק כי ההסתדרות היא ארגון העובדים היציג בקרב עובדי הדפוס ועובדי המנהלה.
3. אגודת העיתונאים בתל אביב (המשיבה 1, להלן - **אגודת העיתונאים או האגודה**), שהוקמה בשנת 1934, פעלה בקרב העיתונאים המועסקים בידיעות אחרונות. הצדדים חלוקים בשאלה האם הייתה אגודת העיתונאים בעבר ארגון העובדים היציג בקבוצת העיתונאים בידיעות אחרונות, והאם היא ארגון העובדים היציג כיום.
4. ארגון העיתונאים בישראל (להלן - **הארגון או ארגון העיתונאים**) הוקם על ידי הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן - **ההסתדרות**) ביום 1.1.2012, כארגון פרופסיונלי - ענפי, במטרה לאגד עיתונאים מכלי התקשורת השונים, על מנת לייצגם

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

ברמת הפרט, וכן בהיבט הקיבוצי במטרה לחתום על הסכמי עבודה קיבוציים מול כלי התקשורת שבהם הם מועסקים.

5. ביום 23.7.2013 (להלן - **המועד הקובע**) הודיע ארגון העיתונאים למשנה למנכ"ל המשיבה 2 (להלן - **ידיעות אחרונות**) על יציגותו בקרב העיתונאים המועסקים אצלם, לאחר שצירף לשורותיו למעלה משליש מהם, ובכלל זה העיתונאים המועסקים במערכת העיתון היומי "ידיעות אחרונות", בשבועון "לאישה" וב"כלכליסט". זאת, לאחר שהנהלת ידיעות אחרונות הבהירה בעבר לארגון כי מערכות שלושת עיתונים אלו מהוות לדידה יחידה אחת (להלן נתייחס לעיתונאי שלוש מערכות אלו כאל **עיתונאי ידיעות אחרונות**).

6. בתגובה להודעת היציגות, הודיעה הנהלת ידיעות אחרונות לארגון העיתונאים, במכתבה מיום 28.7.2013, כי מבחינתה, ארגון העובדים היציג אצלם הוא אגודת העיתונאים. ביום 1.8.2013 שלחה אגודת העיתונאים מייל לכלל עיתונאי ידיעות אחרונות, לפיו היא הארגון היציג בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות, וכי היא קוראת לעיתונאים שלא להצטרף לארגון. במכתב מאותו יום, 1.8.2013, ביקש ארגון העיתונאים מהאגודה, נוכח העובדה שאין לה שליש מהעובדים, ונוכח העובדה שהיא אינה מייצגת את העיתונאים המועסקים בחוזים אישיים, כי תוותר על טענותיה לגבי היציגות, ובכך תחסוך את ההליך המשפטי, ותתרום לקידום ענייניהם של העיתונאים. האגודה הגיבה על כך, במכתבה מיום 5.8.2013, כי היא היא ארגון העובדים היציג בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות מזה שנים רבות, וכי היא מצויה בימים אלו בעיצומו של משא ומתן לקראת הסכם קיבוצי עם הנהלת ידיעות אחרונות, לקראת סיומו של "הסכם קיבוצי" קודם משנת 2012, שעתיד לפוג בסוף חודש מרץ 2014.

בקשת הצד ותגובות הצדדים

7. נוכח תגובת המשיבות להודעת היציגות מטעמו, הגיש ארגון העיתונאים את בקשת הצד שלפנינו, ובה טען כי בידיעות אחרונות מועסקים כ-500 עיתונאים, וכי עד למועד הגשת בקשת הצד מטעמו, ביום 13.8.2013, הצליח לצרף לשורותיו כ-186 עובדים. זאת, לאחר מאבק בן כשנה וחצי, על רקע של צמצומים ושינויים מבניים בידיעות אחרונות, בהם נלחם למען העובדים המיוצגים על ידו. הארגון טען, כי פעילותו באה על רקע של דעיכת יחסי העבודה הקיבוציים בידיעות אחרונות, לאחר שפחות מ-6%

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

מעיתונאי ידיעות אחרונות הועסקו במסגרת הסכם קיבוצי, וככלל – העובדים הוותיקים יותר, כאשר שאר העובדים, החדשים יותר, מועסקים בחוזים אישיים, התנהלות שאגודת העיתונאים הסכימה לה.

עוד טען הארגון, כי לא יכול להיות ספק שאגודת העיתונאים אינה מהווה הארגון היציג בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות, שכן חברים בה כ- 30-35 עיתונאים בלבד מידיעות אחרונות, ביניהם פרילנסרים, גמלאים ועיתונאים ותיקים בעיתון, שהם גם למעשה אותם העובדים שמועסקים בהסכם קיבוצי, כאמור. הארגון ציין, כי שניים משלושת חברי ועד העיתונאים מטעם האגודה הצטרפו לשורות ארגון העיתונאים, ואף מונו על ידו כחברי ועד הפעולה מטעמו.

8. בתגובה לבקשת הצד טענה אגודת העיתונאים כי היא ארגון העובדים היציג בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות. האגודה הבהירה כי חרף העובדה שמספר חבריה עומד על כ- 50 עיתונאים בלבד, עומדת לה חזקת היציגות, משהיא חתומה על כלל ההסכמים הקיבוציים בידיעות אחרונות במהלך השנים, לרבות "הסכם קיבוצי" אחרון שנחתם ביום 13.9.2012 וטרם חלפה שנה ממועד חתימתו, וכן נוכח ניהולו של משא ומתן לצורך הגעה להסכם קיבוצי "היסטורי", שלטענת האגודה עתיד לפרוש תחולתו על כלל העיתונאים בידיעות אחרונות, לרבות העיתונאים המועסקים בחוזים אישיים. כמו כן העלתה אגודת העיתונאים טענת שיהוי, משום שלטענתה נודע לארגון העיתונאים כי מבחינת ידיעות אחרונות הארגון היציג הוא האגודה, עוד כאשר פנה הארגון לידיעות אחרונות בחודש פברואר 2013 ביחס לעובדי "כלכליסט", ונמנע מלפנות אז לבית הדין.

עוד טענה האגודה, כי הודעת היציגות של הארגון לא עומדת בתנאי הפסיקה, שכן לא הועברה מעולם לעיונה רשימת המצטרפים לארגון ולא טפסי ההצטרפות, על מנת שתוכל לבחון את כשרותם.

האגודה הוסיפה וטענה טענות הנוגעות לתפקודו של הארגון כארגון עובדים: נטען כי לארגון אין תקנון, החברים בו אינם משלמים לו דמי חבר, אין בו כללים לקליטת חברים חדשים, אין בו הנהלה נבחרת, ומעולם לא התקיימו בו בחירות. עוד פירטה האגודה בתגובתה את פעילותה במהלך השנים למען העיתונאים בידיעות אחרונות, הן במישור הקיבוצי והן במישור הפרטני.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

לסיום טענה האגודה כי הארגון מפר הסכם שיתוף פעולה שנחתם בין ההסתדרות לאיגוד הארצי של עיתונאי ישראל ביום 5.12.1991.

9. ידיעות אחרונות הגיבה לבקשת הצד, כי מבחינתה האגודה היא ארגון העובדים היציג, שכן עימה ניהלה יחסים קיבוציים עד כה, לרבות ההסכם הקיבוצי משנת 2012, וכן היא מנהלת עם האגודה בימים אלה משא ומתן לקראת חתימה על הסכם קיבוצי חדש. עוד טענה ידיעות אחרונות, כי הארגון לא הוכיח את היותו ארגון עובדים יציג, ואף לא הוכיח את היותו ארגון עובדים, על כל התנאים המנויים בפסיקה לעניין זה. במסגרת זו טענה ידיעות אחרונות, כי הארגון פתוח למעשה לכל עובד באמצעי תקשורת, גם אם הוא לא עיתונאי, כך שלא ברור אם הוא ארגון פרופסיונאלי או כללי.

10. ארגון העיתונאים השיב לתגובות המשיבות, כי התנהלותו אינה נגועה בשיהוי, שכן ברגע שצירף לשורותיו למעלה משליש מהעיתונאים המועסקים בידיעות אחרונות, פנה להנהלת ידיעות אחרונות בהודעת יציגות, ומיד לאחר שקיבל את תגובת המשיבות להודעת היציגות, פנה לבית הדין.

אשר לטענת היציגות של אגודת העיתונאים טען הארגון, כי האגודה אינה עונה אחר הגדרת ארגון יציג כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, וכי למעשה כל ההסכמים שנחתמו בין המשיבות בשנים האחרונות אינם עונים אחר הגדרת הסכם קיבוצי מיוחד בחוק הסכמים קיבוציים, שכן נחתמו על ידי ארגון עובדים שאיננו הארגון היציג, וכן משהסכמים אלו לא נרשמו כדין אצל רשם ההסכמים הקיבוציים. מכל מקום, גם ההסכמים שנחתמו בשנים האחרונות מתייחסים לעיתונאים המועסקים על פי הסכם קיבוצי בלבד, קבוצה מצומצמת המהווה את מיעוט העיתונאים בידיעות אחרונות, לאחר שבהסכמת האגודה ידיעות אחרונות מעסיקה את מרבית העיתונאים אצלה בחוזים אישיים. לפיכך טען הארגון, כי לפחות מסוף שנת 2000, האגודה אינה הארגון היציג בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות. אשר לטענת המניעות ההלכתית טען הארגון, כי ההסכם משנת 2012 נחתם על ידי ארגון שלא היווה באותו מועד ארגון עובדים יציג, ואף לא נרשם כדין. מאותו טעם, טען הארגון, גם אין כל מניעות מלטעון ליציגות כעת, שכן האגודה אינה מוסמכת לנהל משא ומתן קיבוצי בשם עיתונאי ידיעות אחרונות, שהיא אינה מהווה הארגון היציג שלהם, וכי כלל לא הוכח כי אכן מתנהל משא ומתן קיבוצי כזה כעת, שלא לצורכי הליך זה בלבד. הארגון טען, כי האגודה לא פועלת

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

כארגון עובדים בשטח, ולא הגנה על העיתונאים מפני תוכניות הצמצומים והפיטורים בידיעות, ואף פעלה לעיתים בניגוד לאינטרס של העיתונאים.

עוד העלה הארגון טענות כלפי אופן התנהלותה של האגודה כארגון עובדים, ובכלל זה כלפי מידת הדמוקרטיה בהליכי הבחירה בה.

לסיום טען הארגון כי טענות המשיבות ביחס לענייניו הפנימיים, כמו תקנון, דמי חבר והגדרת מיהו עיתונאי, אינן טענות לגיטימיות מצד ארגון עובדים אחר וודאי שלא מצד מעסיק, וכי הן מהוות פגיעה בחופש ההתארגנות. מעבר לנדרש התייחס הארגון לטענות אלו לגופן. אשר לסוגיית דמי החבר הסביר הארגון, כי בהתאם לחוקת ההסתדרות, כפי ששונתה ביום 30.12.2012, במסגרת התארגנות עובדים ראשונית, במהלך שלושת החודשים הראשונים להצטרפות או עד להגעה להסכם קיבוצי, לפי המאוחר, החברות במבקשת תהיה ללא עלות. הארגון הבהיר כי שינוי תקנון זה משקף את הנוהג שנהג בהסתדרות עוד קודם לכן.

אשר לתקנון הסביר הארגון, כי מאז הקמתו של הארגון ביום 1.1.2012 הוא פעל במסגרת האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, וכי ביום 30.12.2012 אושר תקנון הארגון כהסתדרות מקצועית, בהתאם לחוקתה.

אשר לדמוקרטיה באופן התנהלות הארגון נטען, כי הבחירות לוועד הפעולה ולהנהגת הארגון ומוסדותיו נערכו על פי חוקת ההסתדרות ותקנון ועדי עובדים.

אשר להגדרת "עיתונאי" כחבר בארגון נטען, כי בתקנון הארגון יש הגדרה ברורה ל"עיתונאי", ל"כלי תקשורת" ול"מערכת", וכן ישנם סייגים לגבי חברות של עיתונאים העוסקים בקידום מכירות, יחסי ציבור ועוד. כמו כן הבהיר הארגון כי קיימת אצלו ועדת חברים.

אשר להסכם שיתוף הפעולה משנת 1991 טען הארגון, כי מדובר בהסכם שאינו תקף ואשר לא הבשיל מעולם לכלל מעשה, ועוד טען כי לא ברורה מידת הקשר שבין האגודה החתומה על ההסכם למשיבה.

ההליך לפנינו

11. לאחר שהצדדים הסכימו לנסות הליך גישור, ולאחר שזה לא צלח, הורה בית הדין לצדדים, בהחלטתו מיום 15.9.2013, לפעול בהתאם להלכת אל בטוף שיצאה מבית דין זה ימים אחדים קודם לכן, ביום 9.9.2013 (סב"א 31575-02-13 **הסתדרות העובדים הלאומית – הסתדרות העובדים הכללית - מועצה אזורית אל בטוף**; להלן - **הלכת אל בטוף**), ולאחר הגשת בקשת הצד. בכלל זה הורה בית הדין לארגון ולאגודה להגיש את

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

רשימת שמות החברים המצטרפים אליהן ואת טפסי ההצטרפות, ולידיעות אחרונות הורה לבדוק את מספר העיתונאים המועסקים אצלה נכון למועד הקובע.

12. ארגון העיתונאים הודיע כי העביר לאגודה העתק מטפסי ההצטרפות אליו ורשימת שמות 195 חברים בו. כמו כן הועברו 4 טפסי ביטול חברות באגודה. מטעם אגודת העיתונאים הוגשה רשימה של 74 חברים, שמתוכה הוגשו טפסי הצטרפות לגבי 42 עובדים, ו-31 חברים הוגדרו כעובדים "תחת הסכם קיבוצי". ידיעות אחרונות הודיעה כי מספר העיתונאים המועסקים אצלה עומד על 484 עובדים.

13. לאחר שהנתונים המבוקשים הוגשו והומצאו הדדית בין הצדדים, הגישה האגודה הודעה ובה נטענו טענות רבות כנגד כשרותם של טפסי ההצטרפות לארגון, שלדידה לא עמדו בהלכת אל בטוף. כמו כן הודיעה האגודה, כי נוסף על טענותיה לגבי טפסי ביטול החברות באגודה שהוגשו במצורף לטפסים שהעביר אליה הארגון, ישנם 19 עובדים נוספים, שהוגשו מטעמם טפסי הצטרפות לארגון, ואשר למעשה עדיין רשומים כחברי אגודה, ולא הוגשו מטעמם טפסי ביטול בהתאם להלכת אל בטוף.

14. הארגון הגיב על טענות האגודה, ובין היתר טען כי אותם 19 עובדים שהאגודה טענה כי לא ביטלו את חברותם בה, כלל לא היו מודעים לכך שהם חברים בה, ו-18 מתוכם אף לא שילמו לה מעולם דמי חבר. יתרה מכך, חלק מהם הם העובדים שהיו בבסיס ההתארגנות במסגרת ארגון העיתונאים, וחברי ועד הפעולה בו. לתגובתו זו צירף הארגון 14 טפסי ביטול לחברותם באגודה, וכן הבהיר כי עובר להגשת בקשת הצד, ביום 12.8.2013, נשלחו 8 טפסי ביטול חברות לאגודה.

15. בהחלטה מיום 29.10.2013 ניתן תוקף להסכמת הצדדים שלפיה תמונה "ועדה של שניים", שהחברים בה יהיו נציג מטעם ארגון העיתונאים ונציג מטעם אגודת העיתונאים (להלן - **ועדת השניים**), אשר תבדוק את כשרותם של טפסי ההצטרפות של שני הצדדים, לאור אמות המידה שנקבעו בהלכת אל בטוף.

16. ביום 7.11.2013 הוגשו ממצאי ועדת השניים, אשר רוכזו בשתי טבלאות, אחת לגבי טפסי ההצטרפות של ארגון העיתונאים והשנייה לגבי טפסי ההצטרפות של אגודת

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

העיתונאים, ובה רוכזו נתוני המצטרפים לכל אחד מהצדדים, וכן הערות הצדדים לגבי כל טופס הצטרפות. לאחר זאת נקבע התיק לדיון לפני מותב.

17. בסיכומיו הוסיף ארגון העיתונאים, נוסף על הטענות בבקשת הצד מטעמו, כי נכון למועד ועדת השניים, חברים בו 197 עיתונאים, כלומר- למעלה משליש מעיתונאי ידיעות אחרונות, ומשכך הוא הארגון היציג בה. האגודה, לעומת זאת, לא הייתה ארגון יציג של עיתונאי ידיעות אחרונות לפחות משנת 2000, שהוא המועד האחרון של קיומו של הסכם קיבוצי שנחתם כדין כאמור בחוק הסכמים קיבוציים, בינה ובין ידיעות אחרונות. הארגון הדגיש כי למעשה, האגודה מעולם לא טענה כי היא עונה על דרישת היציגות הקבועה בחוק הסכמים קיבוציים, ואף לא קרוב לכך. עוד טען הארגון, כי האגודה מהווה למעשה "ארגון מטעם" של הנהלת ידיעות אחרונות, והראיה לכך היא זהות הטענות שהן מעלות בהליך זה, הצהרותיה של ידיעות אחרונות בדבר ראיית אגודת העיתונאים כארגון העובדים היציג אצלה, והיעדר פעילות מצד האגודה לייצוג העיתונאים מול צעדי הצמצומים והפיטורים המתרחשים בידיעות אחרונות בעת האחרונה, כמו גם הסכמתה של האגודה להעסקת עובדים בחוזים אישיים לא כל הגבלה. עוד העלה הארגון טענות בנוגע לכשרות טפסי ההצטרפות שהגישה האגודה, והסביר כי האגודה אינה מבחינה בין העובדים החברים בה ובין העובדים המועסקים בהסכם קיבוצי, וכי לא בהכרח יש חפיפה בין השניים. כמו כן הגיב הארגון לטענות האגודה וידיעות אחרונות בנוגע לכשרות טפסי ההצטרפות מטעמו.

18. אגודת העיתונאים ביקשה להדגיש בסיכומיה, כי נטל ההוכחה להיות ארגון העיתונאים ארגון יציג מוטל על כתפיו. אשר לשאלת המניעות ההלכתית טענה האגודה, כי גם אם ההסכם הקיבוצי משנת 2012 אינו הסכם קיבוצי כמשמעותו בחוק, הרי שהוא הסדר קיבוצי, שאף הוא כוחו יפה להקמת מניעות הלכתית מול ארגון עובדים מתחרה.

19. ידיעות אחרונות הדגישה בסיכומיה, כי לדידה אגודת העיתונאים, שעימה היא מנהלת יחסים קיבוציים מזה שנים רבות, היא ארגון העובדים היציג אצלה, וכי מטרתו של ארגון העיתונאים בבקשה זו היא להכשיל את המשא ומתן הקיבוצי המתנהל בין ידיעות אחרונות לאגודה.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

20. בסיומו של הדיון שהתקיים ביום 31.12.2013 הוחלט, כי ידיעות אחרונות תמציא את עמדתה לגבי טבלאות החברים בשני הארגונים.

21. בעמדתה פירטה ידיעות אחרונות את הפגמים שנפלו בטפסי ההצטרפות, כדלקמן: טפסי הצטרפות כפולים בגין אותו עובד; טפסים של עובדים שאינם עיתונאים אלא שייכים לדירוג עובדי המנהלה; טפסים של עובדים שאינם עובדי ידיעות אחרונות; טפסים שנחתמו לאחר המועד הקובע, או ביום הקובע עצמו, כך שלא ניתן לדעת אם נחתמו לפני או אחרי הודעת היציגות; טפסים שנחתמו לפני שהיה לארגון העיתונאים תקנון; טפסים של עובדים החברים באגודה, או שביטלו את חברותם באגודה רק לאחר המועד הקובע; טפסים של עובדים שלא ברור אם הם עיתונאים; טופס של עובדת שעזבה את ידיעות אחרונות לפני המועד הקובע; טפסים שהוגשו ללא מספרי תעודת זהות תקינים, ללא שם או כתובת מעסיק, ללא חתימה ידנית של העובד – טפסים מקוונים, ללא ציון הארגון שאליו העובדים מבקשים להצטרף, ללא הצהרה על אמצעי תשלום או ללא פרטי תשלום, ללא תאריך הצטרפות, טפסים שאינם קריאים, טפסים שמופיע עליהם שם עובד לא ברור או לא קריא. אשר לטפסים של אגודת העיתונאים הודיעה ידיעות אחרונות כי לדידה לא נפלו בהם פגמים מהותיים.

22. הארגון הגיב לעמדת ידיעות אחרונות, כי אכן לאחר בדיקה חוזרת הוא מודיע כי יש להפחית ממניין החברים בו 5 עובדים, שטופסיהם צורפו בשוגג, מחמת תנאי ההתארגנות הלא פשוטים. מעבר לכך, הגיב הארגון לטענות ידיעות אחרונות ביחס לפגמים שנפלו לטענתה בטפסי ההצטרפות מטעמו, כזאת: לגבי העובדים שידיעות אחרונות טענה לגביהם כי אינם עובדים אצלה, או כי הם עובדי מנהלה, פירט הארגון לגבי כל אחד מהם כי הם אכן מועסקים כיום כעיתונאים בידיעות אחרונות; אין טפסים לא קריאים וככל שידיעות אחרונות עדיין סבורה כך, מוכן הארגון להראות לה את טפסי המקור; ישנם רק שני טפסים כפולים, שצורפו בשוגג, אשר אין בהם כדי להשפיע על רשימת החברים, שכן הם אינם רשומים בה פעמיים; הטפסים המופיעים ללא חתימה ידנית הם טפסים מקוונים, שבהתאם לחוקת ההסתדרות, כאמור, הם כשרים; טפסים ללא ציון האיגוד המקצועי הרלבנטי – מדובר בחלוקה פנימית של המבקשת שאינה מעניינה של ידיעות אחרונות; טפסים

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

ללא ציון דרך תשלום – כאמור, אין חובת תשלום דמי חבר בהתארגנות ראשונית ומכל מקום אין זה מעניין של המשיבות; טפסים שמספר תעודת הזהות בהם חסר או לא ברור – הוגשו למשיבות הודעות תיקון והבהרה, ואין בכך כדי לפסול את הטפסים; טפסים ללא ציון שם המעסיק – אין לגבי אותם עובדים מחלוקת כי הם מועסקים בידיעות אחרונות; טפסים שנחתמו לפני שהיה לארגון תקנון- כאמור, לפני מועד כניסת התקנון לתוקף, חלה חוקת ההסתדרות; טפסים שנחתמו לאחר המועד הקובע – בהתאם להלכת אל בטוף, ניתן להסתמך גם עליהם; טפסים של עובדים שחברים באגודה – ידיעות לא ציינה מיהם אותם עובדים, והאגודה אישרה בתחילת ההליך כי חברים בה 32 עיתונאים בלבד. מדובר בטענות סרק לגבי עובדים שככל הנראה הצטרפו לאגודה לפני שנים רבות, וכיום כלל לא היו מודעים לחברותם באגודה, ואף לא שילמו לה מעולם דמי חבר. מכל מקום, כל העובדים כאמור חתמו על טפסי ביטול חברות באגודה, לאחר שנודע להם בהליך זה כי הם מוחזקים על ידה כחברים בה; אין טפסי הצטרפות ללא תאריך; כל המצטרפים הם עיתונאים על פי תקנון הארגון.

23. לאחר שהוגשה גם תשובת האגודה, ובחינת טענות הצדדים, הוחלט כי התיק יועבר למתן פסק הדין. להסרת ספק נבהיר בעניין זה כי על אף שההליך הובא לפנינו כערכאה ראשונה, ובשים לב לכלל החומר שהובא לפנינו לרבות ממצאי ועדת השניים, לא מצאנו הצדקה לקיום חקירות נגדיות כפי שהתבקש (לראשונה במהלך הדיון ביום 31.12.2013) על ידי ידיעות והאגודה.

דיון והכרעה

24. סעיף 3 לחוק הסכמים קיבוציים מגדיר מיהו ארגון עובדים יציג לגבי הסכם קיבוצי מיוחד, כך:

"ארגון יציג של עובדים לענין הסכם קיבוצי מיוחד הוא ארגון העובדים שעם חבריו נמנה המספר הגדול ביותר של עובדים מאורגנים שעליהם יחול ההסכם, או שהוא מייצגם לענין אותו הסכם, ובלבד שמספר זה אינו פחות משליש כלל העובדים שעליהם יחול ההסכם."

25. כאמור, ביום 23.7.2013 הודיע ארגון העיתונאים להנהלת ידיעות אחרונות על יציגותו בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות, שכן במועד זה צירף לשורותיו למעלה משליש מהעובדים.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

26. במהלך ההליך לפנינו ולאחר בדיקה שנערכה על ידה, הודיעה ידיעות אחרונות לבית דין זה כי מספר העיתונאים המועסקים על ידה במערכת העיתון היומי של ידיעות אחרונות, ב"לאישה" וב"כלכליסט" - המהווים כאמור לדידה יחידת מיקוח אחת מבלי שהארגון או האגודה כפרו בכך - עומד על 484 עובדים. מכאן, שכדי לענות על דרישת היציגות בהתאם לסעיף 3 לחוק הסכמים קיבוציים, על ארגון העיתונאים הנטל להוכיח כי עד למועד הקובע, צורפו לשורותיו לפחות 162 עיתונאים, המהווים שליש מהעובדים ש"עליהם יחול ההסכם או שהוא מייצגם לענין אותו הסכם". בבקשת הצד מטעמו הודיע הארגון כי עד המועד הקובע הצטרפו לשורותיו 182 עיתונאים, עד מועד הגשת בקשת הצד הצטרפו לשורותיו 186 עיתונאים, ועד למועד בדיקת "ועדת השניים" אשר בחנה את הטפסים שהוגשו על פי הלכת אל בטוף, בהתאם להחלטת בית דין זה, הגיש הארגון רשימה של 197 עיתונאים החברים בו. יצוין, כי כאמור הלכת אל בטוף ניתנה ביום 9.9.2013, היינו- לאחר המועד הקובע, ולאחר הגשת בקשת הצד לבית דין זה.

27. מנגד, כאמור, טוענת אגודת העיתונאים כי היא היא ארגון העובדים היציג בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות מימים ימימה. עם זאת, אגודת העיתונאים לא טענה כי היא ארגון העובדים היציג מכוח חברותם בה של למעלה משליש מעיתונאי ידיעות אחרונות. כך, בתגובתה לבקשת הצד טענה כי חברים בה כ-50 עיתונאים, ואילו בהודעתה לבית הדין בעקבות ההחלטה לפעול על פי הלכת אל בטוף כאמור, הגישה רשימה של 74 חברים. מבלי לעמוד על תוקפה של רשימה זו ושל טפסי ההצטרפות שצורפו אליה, ייאמר כי אף אם נקבל את טענות האגודה לעניין זה, כי חברים בה כיום 74 עיתונאים עובדי ידיעות אחרונות, ואין אנו קובעים כך, עדיין לא מייצגת אגודת העיתונאים למעלה משליש מעיתונאי ידיעות אחרונות, והיא אף כאמור לא טענה כך במסגרת הליך זה.

28. טענת האגודה ליציגות בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות נסמכה על טיעון המניעות ההלכתית, לאמור: משעה שהאגודה חתומה על ההסכם הקיבוצי האחרון שנחתם לגבי עיתונאי ידיעות אחרונות, מחודש ספטמבר 2012, הרי שבהתאם להלכות שיצאו מבית דין זה, עומדת לה חזקת היציגות לתקופה של שנה, כלומר עד חודש ספטמבר 2013, ואילו ארגון העיתונאים הודיע על יציגותו כאמור בחודש יולי 2013. טענת מניעות נוספת שהעלתה אגודת העיתונאים נוגעת למשא ומתן שהיא מנהלת לטענתה

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

בימים אלו ממש מול הנהלת ידיעות אחרונות, שעתיד לחול לדבריה על כלל העיתונאים המועסקים אצלה, לרבות העיתונאים המועסקים בחוזה אישי.

29. אשר לטענות האגודה ייאמר כבר כעת, כי משעה שאין חולק כי האגודה אינה מייצגת כיום שליש מעיתונאי ידיעות אחרונות, וכפי העולה מטיעוני הצדדים לפנינו **אף לא ייצגה למעלה משליש מעיתונאי ידיעות אחרונות, גם לא בקירוב, במשך השנים האחרונות**, הרי שהאגודה לא הייתה למעשה מוסמכת, על פי חוק הסכמים קיבוציים, לחתום על הסכמים קיבוציים מול ידיעות אחרונות כארגון העובדים היציג. בפרשת האוניברסיטה הפתוחה (סב"א 32690-10-10 **הסתדרות העובדים הכללית החדשה - כוח לעובדים ארגון עובדים דמוקרטי**, ניתן ביום 20.1.2011; להלן – **הלכת האוניברסיטה הפתוחה**) עמדנו על כך, שחזקת היציגות עומדת לזכותו של ארגון עובדים שהוכר כיציג במקום העבודה.

30. ארגון העיתונאים בטיעוניו עמד על כך שהחל מיום 31.12.2000 חברים באגודה מיעוט קטן בלבד מעיתונאי ידיעות אחרונות, ובהתאם ההסכמים שנחתמו על ידה החל ממועד זה, או חלקם, כלל לא כונו "הסכם קיבוצי" כי אם "הסכם"; כלל לא הוגשו לרישום כדין ברשם ההסכמים הקיבוציים; בחלקם כלל לא נחתמו על ידה כי אם על ידי "ועד העיתונאים"; וחלו על "דור המדבר" של העיתונאים הוותיקים בלבד. ידיעות והאגודה לא התמודדו מול טענות אלו ולא ניסו לסתורן; כך, למשל, לא הובאה לפנינו ולו שמץ ראיה, מצד ידיעות אחרונות והאגודה - לדוגמה, על ידי רשימה שמית כלשהי של העיתונאים בידיעות אחרונות - שתצביע על כך שמאז שנת 2000 ובמועד מאוחר יותר, הייתה האגודה הארגון היציג בידיעות אחרונות.

31. כאן המקום להדגיש, כי אין לראות כמקום עבודה מאורגן עם ארגון עובדים יציג, מקום עבודה שבו רק על אחוזים ספורים מהעובדים חל "הסכם קיבוצי" (שמבחינה משפטית-מהותית לכאורה כלל אינו כזה), ואילו כ-90% מהעובדים באותו מקום מועסקים בחוזים אישיים; שעה שתכלית הקמתו של ארגון עובדים והיותו ארגון יציג על פי חוק הסכמים קיבוציים, היא - ככלל - הכללת רוב העובדים במקום העבודה תחת כנפיו של ההסכם הקיבוצי.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

32. עוד יש להזכיר בעניין זה את טענת ארגון העיתונאים כי גם אותו הסכם משנת 2012, שעליו מבססת האגודה את טענתה למניעות הלכתית, שנחתם כאמור על ידי מי שאין מחלוקת כי לא היה ארגון יציג באותה עת וחל על אחוז קטן בלבד מעיתונאי יחידת המיקוח - לא נרשם כדין, ולא בכדי - כהסכם קיבוצי, והאגודה אף לא מכחישה זאת בטיעוניה. אשר למשא ומתן שהאגודה טוענת כי היא מנהלת בימים אלו מול הנהלת ידיעות אחרונות ייאמר, כי מי שאינו ארגון יציג ממילא אינו יכול לנהל משא ומתן על דעת עצמו בהתייחס לכלל יחידת המיקוח ולהתיימר לחתום על הסכם קיבוצי מול המעסיק ביחס לכלל עיתונאי ידיעות אחרונות. ממילא, עצם קיומו של משא ומתן זה לא הוכח, והאגודה לא עמדה בעניין זה בנטל ההוכחה המוטל עליה להראות כי מדובר ב"משא ומתן אותנטי, סביר, אקטיבי, יעיל, אינטנסיבי ובתום לב, בין המעסיק לבין ארגון עובדים יציג קיים, לגיבוש הסכם קיבוצי", כאמור בהלכת אל בטוף. גם מכוח המשא ומתן הנטען לא נוצרת לאגודה, לפיכך, מניעות הלכתית כגישתה.

33. נוכח האמור, ובנסיבות המקרה שלפנינו, קשה להשתחרר מהרושם שידיעות אחרונות והאגודה, מתוך ידיעה מראש כי האגודה איננה ארגון יציג במקום העבודה, העלו את טענת קיום משא ומתן ביניהן, לא על מנת לקדם הסכם קיבוצי בין ארגון עובדים יציג למעסיק, אלא על מנת למנוע, לאור כלל המניעות ההלכתית, מבעד ארגון עובדים שהצטייר בעיניהם כארגון יציג, להפוך לכזה.

34. בשולי עניין זה יוער, כי לא מצאנו מקום לקבל את טענות האגודה בנוגע לחלותו של הסכם שיתוף הפעולה משנת 1991 בין ההסתדרות לאגודת העיתונאים, נוכח טענות הארגון בעניין זה, לפיהן הסכם זה לא שוכלל ולא יושם מעולם, ונוכח טענות הארגון בדבר היעדר הזהות בין אגודת העיתונאים החתומה על אותו הסכם ובין המשיבה שלפנינו.

35. משאלה הם הדברים, נותרה להכרעתנו שאלת יציגותו של ארגון העיתונאים בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות, במועד הקובע, הוא מועד הודעתו להנהלת ידיעות אחרונות על יציגותו, ביום 23.7.2013. לצורך הכרעה זו, נדרשנו לבחון את טפסי ההצטרפות שהוגשו מטעמו, ואת טענות המשיבות בנוגע לכשרותם של אלה.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

36. טרם הכרעה ייאמר, כי לא מצאנו מקום לקבל את טענת השיהוי שהעלו המשיבות. נוכח הבהרתה של ידיעות אחרונות כי מבחינתה יחידת המיקוח הרלבנטית היא כלל העיתונאים המועסקים במערכת העיתון היומי "ידיעות אחרונות", בשבועון "לאישה" וב"כלכליסט", הרי שלא מצאנו כל שיהוי במועד הודעתו של ארגון העיתונאים על יציגותו, מרגע שצירף לשורותיו למעלה משליש מהעיתונאים ביחידת המיקוח, וכן לא מצאנו כי חל שיהוי במועד הגשת הודעת הצד לבית דין זה, כאמור, ביום 13.8.2013.

37. תחילה נעמוד על סוגיית המועד הקובע לבחינת יציגותו של ארגון העיתונאים, בנסיבות המקרה שלפנינו. סוגיה זו נדונה והוכרעה כבר בפסק דין הורן את ליבוביץ (עס"ק 1008/00 הורן את ליבוביץ בע"מ - הסתדרות העובדים הכללית החדשה, פד"ע ל"ה 145), שבו קבענו כך:

"המועד הקובע לצורך קביעת יציגות הוא המועד שבו ארגון העובדים מודיע למעסיק ששליש מעובדיו הם חברי הארגון, ובתנאי שבמועד ההודעה הנ"ל אכן לפחות שליש מעובדי המפעל נמנים עם חבריו".

על פי פסיקה זו, המועד הקובע הוא המועד שבו הודיע ארגון העיתונאים להנהלת ידיעות אחרונות על יציגותו – יום 23.7.2013. בפרשת אל בטוף נקבע, כי המועד הקובע בתחרות בין ארגונית, הוא המועד שבו מודיע הארגון החדש למעסיק ולארגון הקיים, שהיה יציג, על היותו הארגון היציג במקום העבודה. לגבי דרך יישומה של הלכה זו בנסיבותיו של המקרה שלפנינו, נתייחס להלן.

38. לכאורה, במקום עבודה לא מאורגן, שבו שנים רבות אין ארגון עובדים יציג, וארגון עובדים בא וטוען ליציגות כלפי המעסיק, וטענתו לא נדונה ולא הוכרעה, ולאחר מכן ארגון עובדים קיים באותו מקום עבודה טוען אף הוא ליציגות, בתאריך מאוחר יותר – אין טעם לבדוק את היציגות על פי המועד הקובע הקודם, אלא יש לבחנה על פי המועד הקובע החדש, בו מודיע הארגון הקיים האחר על יציגותו. הבחינה של אותו מועד קובע חדש צריכה להיות כפולה: הן בין שני הארגונים, והן ביחס למעסיק. בנסיבות המקרה שלפנינו, יש לראות את ידיעות אחרונות כמקום עבודה לא מאורגן, עובר למועד הקובע הראשון שבו הודיע ארגון העיתונאים להנהלת ידיעות אחרונות על היותו ארגון יציג. משאגודת העיתונאים הודיעה מאוחר יותר, באותו מייל מיום 1.8.2013, על יציגותה באותו מקום עבודה, ומשטענת הארגון כלפי ידיעות אחרונות ביחס להיותו ארגון יציג לא התבררה ולא נבחנה, אזי לכאורה יש לבחון את היציגות

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

ביחס בין שני ארגוני העובדים וביחס שלהם כלפי המעסיק על פי המועד הקובע השני, 1.8.2013, ולא על פי המועד הקובע הראשון, 23.7.2013. עם זאת, וכפי שיפורט בהמשך הדברים, משמצאנו כי ארגון העיתונאים עמד בדרישת השליש כבר במועד הקובע הראשון, אזי נצא בדברינו להלן מתוך נקודת המוצא כי המועד הקובע הוא המועד הראשון, דהיינו – 23.7.2013. למען הסר ספק נבהיר, כי מספר החברים בארגון העיתונאים גדל בין יום 23.7.2013 ליום 1.8.2013, וממילא משמצאנו כי הארגון עמד בדרישת השליש כבר ביום 23.7.2013 – מכוח קל וחומר עמד בה גם ביום 1.8.2013.

39. בעניין המועד הקובע טען עוד ארגון העיתונאים, כי אין מניעה לצירוף טפסי הצטרפות של העובדים שנחתמו גם לאחר המועד הקובע, וכך עשה. על כך יוער, כי ככלל, גם אם לגבי המועד הקובע אין להכריז על ארגון עובדים כארגון יציג, משלא עמד נכון למועד הקובע בדרישות חוק הסכמים קיבוציים, הרי שאין מניעה שלאחר פרק זמן מסוים, יוכל אותו ארגון עובדים לשוב ולטעון ליציגותו באותו מקום עבודה, וייקבע מועד קובע חדש בהתאם. עם זאת, אין זה המקרה שלפנינו, משום שעל פי בדיקתנו, עמד ארגון העיתונאים בדרישת היציגות על פי סעיף 3 לחוק הסכמים קיבוציים כבר במועד הקובע, 23.7.2013, כפי שיפורט בהמשך הדברים.

40. אשר לשאלת כשרותם של טפסי ההצטרפות שהוגשו מטעם ארגון העיתונאים, נוכח טענות הפסלות שהעלו המשיבות – בהלכת אל בטוף נקבעו תנאים ברורים שעל טפסי ההצטרפות לעמוד בהם. עם זאת ייאמר, כי יש לבחון את התקיימותם של אותם תנאים מתוך ראיית תכליתם, והיא עמידה על מידת הוולונטריות שבהצטרפות לארגון העובדים הנדון. וכך נפסק:

"... להלן נעמוד על עיקר התנאים הנדרשים לבוא לידי ביטוי בטופס ההצטרפות לארגון העובדים, אשר יש בהם כדי להצביע על חברות רצונית אישית של העובד והסכמתו המושכלת מדעת ומרצון להצטרפות לארגון עובדים אחד והסרת חברותו בארגון עובדים אחר באותו מקום עבודה. ככל שלא התמלאו התנאים, כולם או בחלקם, יבחן בית דין זה מהות הפגמים, משקלם והשלכותיהם, כשלעצמם ובשים לב לנסיבות המקרה הנדון".

כלומר, לא כל פגם שהטופס לוקה בו, יהיה בו כדי לפסול את כשרותו, ועל בית הדין לבחון את משקלו של הפגם הנטען בנסיבות המקרה שלפניו. לפיכך, יש להבחין בין טענות לליקויים פורמליים שנפלו בטפסים, ובין טענות לליקויים מהותיים. באמרנו

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

ליקויים פורמליים כוונתנו, ככלל, היא לליקויים טכניים שנפלו בטפסים, אשר אין בהם כדי לפגום במידת הרצוניות והאותנטיות של ההצטרפות לארגון. בין ליקויים פורמליים אלו, ניתן למנות את הליקויים הבאים: מספר תעודת זהות חסר או שגוי, שם לא ברור או בלתי קריא – זאת בתנאי שאין מדובר בליקויים מצטברים, או בליקויים שיפגמו באפשרות זיהוי החותם על הטופס; פגם בכתובת המעסיק או אי ציון שמו (כאשר ברור כי מדובר בעובד שאכן מועסק בידיעות אחרונות), חתימה מקוונת על הטופס ולא חתימה ידנית (האפשרות בהתאם לחוקת ההסתדרות כאמור), טפסים שצורפו פעמיים, כאשר ברשימת השמות מופיע שמו של העובד פעם אחת, ועוד. לטעמנו, ליקויים פורמליים טכניים אלו, שרובם אף תוקנו על ידי הארגון במהלך הליך זה, אין בכוחם לפסול אותם טפסי הצטרפות לארגון העיתונאים.

41. אשר לטענות המשיבות בדבר ליקויים מהותיים שנפלו בטפסי ההצטרפות:

א. הצטרפות לארגון לאחר המועד הקובע – גם אם נתעלם מהמועד הקובע השני (1.8.2013), שעד אליו הצטרפו כאמור עיתונאים נוספים לארגון, ונבחן את טופסי ההצטרפות נכון למועד הקובע הראשון – 23.7.2013, ונתעלם גם משני הטפסים שהוגשו במהלך המועד הקובע עצמו, ואשר לא ניתן לדעת האם נחתמו עובר למועד ההודעה על היציגות, או לאחריה, עדיין מוכיחה הספירה הפרטנית של הטפסים, כי ארגון העיתונאים צבר את הרוב הדרוש להפיכתו לארגון יציג בידיעות אחרונות.

ב. הצטרפות לפני מועד אישור התקנון – מקובלת עלינו בעניין זה טענת הארגון, כי מאז הקמתו של הארגון ביום 1.1.2012 הוא פעל במסגרת האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, וכי ביום 30.12.2012 אושר תקנון הארגון כהסתדרות מקצועית, בהתאם לחוקתה. אשר על כן, אין מקום לפסילת טפסי הצטרפות שנחתמו עובר לאישור התקנון.

ג. תשלום דמי חבר – מקובלות עלינו בעניין זה טענות ארגון העיתונאים, כי מדובר בעניין פנימי של הארגון הנוגע לאופן התנהלותו מול חבריו, בהתאם לתקנונו, שאינו, בדרך כלל, מעניינו של ארגון אחר או של המעסיק. זאת ועוד. כאמור, הארגון הבהיר, כי בהתאם לחוקת ההסתדרות, בהתארגנות ראשונית אין חובת תשלום דמי חבר בשלושת החודשים הראשונים או עד חתימת הסכם קיבוצי, לפי המאוחר. חובת תשלום דמי חבר, במקרה שלפנינו, צריכה להיות מוסדרת במסגרת

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

בירור עניין תשלום דמי חבר, ואין בה כדי לשלול מהארגון את עצם מעמדו כארגון עובדים יציג. אשר על כן, אין מקום לפסול את הטפסים שלגביהם הועלו טענות הנוגעות לעצם תשלום דמי החבר ולאופן תשלומם.

ד. חברות נוגדת – האגודה טענה, כי מתוך רשימת שמות המצטרפים לארגון שהועברה אליה, 19 עיתונאים הם חברים בה, ומשכך מדובר בחברות נוגדת, שיש בה כדי לפסול את אותם מצטרפים. עוד טענה האגודה, כי מטעם אותם עובדים לא הוגשו טפסי ביטול חברות עד המועד הקובע. ארגון העיתונאים הגיב לכך, עוד בתגובתו לתגובות המשיבות לבקשת הצד, כי 18 עיתונאים מתוך ה- 19, כלל לא היו מודעים לכך שהם חברים באגודה, שכן הצטרפו אליה לפני שנים רבות, ומעולם לא שילמו לה דמי חבר. מכל מקום, הארגון צירף להודעתו זו 14 טפסי ביטול חברות של אותם עיתונאים, בהם מוצהר כי לא היו מודעים לחברותם באגודה, ולמען הסר ספק הם מבטלים בזה את חברותם בה, וזאת נוסף, כאמור ל- 8 טפסי ביטול שנשלחו לאגודה עובר להגשת בקשת הצד ו- 4 טפסי ביטול נוספים שהוגשו יחד עם מכלול הטפסים שהוגשו לוועדת השניים.

אכן, בהתאם להלכת אל בטוף,

"על העובד להצהיר כי הוא מצטרף לארגון העובדים בו בחר להיות חבר, כי אינו חבר בכל ארגון עובדים אחר, או כי פרש מארגון עובדים בו היה חבר קודם לכן, לפי העניין. הצהרתו זו של העובד צריך שתובא לידיעת הארגון ממנו פרש לא יאוחר מן המועד בו הוגשה לו הודעת היציגות של הארגון המתחרה. העדר הצהרת עובד על הסרת חברות מהארגון בו היה חבר קודם לכן, או אי יידוע הארגון הקודם על הסרת חברות עשויים להעיד על חברות כפולה נוגדת. ככל שכך יוכח, לא תבוא חברותו במניין החברים הנדרש, בכל הנוגע להכרעה בטענת היציגות של ארגון העובדים."

עוד נקבע שם כי **"אין להסתפק בהודעה כללית על "הפסקת חברותי בכל ארגון עובדים אחר ככל שהיא קיימת"**.

בהתאם, היה על ארגון העיתונאים להגיש למעסיק ולאגודה, במועד הודעתו על היציגות, במועד הקובע, את טפסי ההצטרפות אליו וכן טפסי ביטול חברות באגודה, ואין די בטפסי ההצטרפות הרגילים שבהם מופיע המשפט "הריני להודיע על הפסקת חברותי בכל ארגון עובדים אחר, ככל שזו קיימת", המופיע על חלק מטפסי ההצטרפות של הארגון. עם זאת, בנסיבות המיוחדות והחריגות שלפנינו, ובהתאם לשיקול הדעת שהושאר לבית הדין בהתאם לנסיבות כל עניין בהלכת אל בטוף, הגענו לכלל מסקנה כי חרף העובדה שחלק מטופסי הביטול לא הוגשו במועד

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

הקובע, אין בכך כדי לפסול את הצטרפותם של אותם עובדים לארגון העיתונאים עד המועד הקובע. זאת, משום שבטופסי הביטול המאוחרים שהוגשו יש כדי להעיד על המצב עובר למועד הקובע, בו אותם עובדים כלל לא היו מודעים לחברותם באגודה, שכן חברותם בה לא הייתה חברות פעילה במשך שנים, והדבר מצא ביטוי, בין היתר, באי תשלום דמי חבר על ידם. על מצב דברים זה ניתן ללמוד גם מהעובדה שחלק מהעובדים שנטענה לגביהם טענת חברות נוגדת, היו למעשה ממקימי ארגון העיתונאים וחברי ועד הפעולה הזמני בו.

עוד יש לציין, כי הלכת אל בטוף לא קבעה כללי ברזל בלתי ניתנים לשינוי ללא מתן שיקול דעת להכריע בהתאם לנסיבות המקרה. ממילא, הלכת אל בטוף נפסקה לאחר המועד הקובע, ומשכך, הארגון לא יכול היה להתאים עצמו מראש לדרישות הטכניות של אופן הגשת הטפסים על פי הלכת אל בטוף.

ה. מצטרפים שאינם עיתונאים – המשיבות טענו לגבי 6 מהעובדים כי הם מועסקים בתפקידי מנהלה, ולגבי עובדת נוספת כי היא מדורגת בדירוג עובדי הדפוס. הארגון הבהיר כי אותה עובדת מועסקת כיום כעיתונאית, ומשכך ביקשה להצטרף לארגון. לגבי העובדים שנטען כי הם עובדי מנהלה הסביר הארגון, כי טענה זו שגויה, שכן אותם עובדים מועסקים כיום כתפקידים העונים אחר הגדרת עיתונאי בתקנון הארגון, והכוונה היא בעיקר למפיקים. לא מצאנו מקום להכריע במחלוקת זו, שכן נתונים אלה לא הובררו לפנינו די צורכם, וכפי שנראה להלן - אין צורך בכך. לפיכך, בחישובנו להלן, לא יימנו אותם 7 טפסים במסגרת המצטרפים לארגון עד למועד הקובע.

ו. מצטרפים שלא הועסקו בידיעות אחרונות במועד הצטרפותם לארגון – המשיבות טענו כי 7 מצטרפים ציינו שם של מעסיק אחר בטופס ההצטרפות מטעמם. הארגון הסביר, כי מדובר בעובדים שבעת הצטרפותם אליו הועסקו כעיתונאים על ידי מעסיק אחר, ולאחר מועד הצטרפותם עברו לעבוד בידיעות אחרונות. לפיכך, משידיעות אחרונות לא הכחישה כי עובדים אלה מועסקים אצלה כיום כעיתונאים, ומשהחברות בארגון עובדים נותרת, ככלל, על כנה גם בעת מעבר ממעסיק למעסיק, הרי שאין מקום לפסול טפסים אלו.

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

42. נוכח כל האמור לעיל, ולאחר בחינת טפסי ההצטרפות לארגון העיתונאים ורשימת השמות כאמור בממצאי "ועדת השניים", להלן מסקנתנו:

197	סה"כ טפסים שנבחנו
-	
13	טפסים שנחתמו לאחר המועד הקובע הראשון (או במועד הקובע עצמו, כאשר לא ניתן לדעת אם נחתמו עובר להודעת היציגות)
-	
5	טפסים שהוגשו בשוגג
-	
7	טפסים של עובדים שלטענת ידיעות הם עובדי מנהלה או בדירוג אחר
=	
172	סה"כ
+	
2	טפסים שנכללים ביותר מקבוצה אחת מקבוצות הטפסים הפסולים שפורטו לעיל (ועל כן יש להפחיתם ממספר הטפסים הכשרים פעם אחת בלבד)
=	
174	סה"כ טפסים כשרים נכון ליום 23.7.2013

אשר על כן, ומשנכון למועד הקובע הוכיח הארגון את הצטרפותם של 174 עיתונאים מידיעות אחרונות לשורותיו, מספר העולה על דרישת השליש על פי חוק הסכמים קיבוציים, שעמדה כאמור על 162 חברים, אנו קובעים בזאת כי ארגון העיתונאים הוא הארגון היציג בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות.

לפיכך, בהתאם להלכת אל בטוף, כל ארגון עובדים אחר מנוע מלטעון ליציגותו בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות, לפחות למשך תקופה בת שישה חודשים של יציבות ארגונית, מיום 23.7.2013 ואילך.

לאור האמור ידיעות אחרונות מחויבת בזאת על פי דין לקיים משא ומתן עם ארגון העיתונאים לקראת חתימה על הסכם קיבוצי.

43. לא נוכל לסיים הדברים, מבלי להביע, בלשון המעטה, היעדר קורת רוח מאופן התנהלות ידיעות אחרונות כמעסיק בהליך זה, וממידת מעורבותו לטובת אגודת העיתונאים. בהתאם להלכת אל בטוף, "התמודדות בינארגונית על היציגות בנוגע להסכם קיבוצי מיוחד, היא עניין לארגוני העובדים בלבד. המעסיק לא ינקוט עמדה

בית הדין הארצי לעבודה

סב"א 22825-08-13

בהתמודדות זו. מטעם זה גם קבענו בהלכת האוניברסיטה הפתוחה, כי הגורם הראוי להכריע בתחרות בין ארגונית לא יהיה המעסיק, כי אם על הצדדים לפנות אל בית הדין, שכן מטבע הדברים למעסיק יש אינטרס משלו לצדד במי מן הארגונים המתחרים על היציגות אצלו.

בהליך זה, חרף הצהרותיה החוזרות ונשנות, ידיעות אחרונות רחוקה הייתה מלהיות משקיפה אובייקטיבית מהצד לקביעת הארגון היציג אצלה, ומשוא פניה להעדפת אגודת העיתונאים על פני הארגון, ניכר ובלט. לכן, למשל, בעוד שבטופסי ההצטרפות מטעם ארגון העיתונאים מצאה ידיעות אחרונות ליקויים אין ספור, לא נמצא כל דופי בטופסי ההצטרפות שהגישה האגודה, ומעבר לזאת, לאורך ההליך כולו טענה טענות דומות לטענות האגודה. זאת, חרף העובדה שאין ספק כי ידיעות אחרונות הייתה מודעת למספר חברי אגודת העיתונאים הקטן והרחוק מדרישת השליש לקיום ארגון עובדים יציג על פי חוק הסכמים קיבוציים.

סוף דבר

44. בקשת הצד מטעם ארגון העיתונאים מתקבלת, והוא מוכר בזאת כארגון העובדים היציג בקרב עיתונאי ידיעות אחרונות. משמדובר בסכסוך קיבוצי – אין צו להוצאות.

ניתן היום, י' אדר ב' התשע"ד (12 מרץ 2014), בהיעדר הצדדים ויישלח אליהם.

סיגל דוידוב-מוטולה,
שופטת

עמירם רבינוביץ,
שופט

יגאל פליטמן,
נשיא, אב"ד

מר יצחק דוויטש,
נציג ציבור (מעסיקים)

מר שי צפירי,
נציג ציבור (עובדים)